

Turba teeb filmi

Lk 2.

Lumetõrje

Lk 3.

Riisipere jõululaat

Lk 4.

Testiti helkurite vajalikkust

Lk 5.

Teataja

Nissi valla ajaleht

6
2013

12. detsembri volikogu istungil otsustas Nissi vallavolikogu loobuda Riisipere lasteaia renoveerimisprojektist. Ühehäälselt otsuse taga olid Riisipere lasteaia hoolekogu pöördumine ja kohtumine direktor Katrin Õisma poolt moodustatud ekspertgrupiga.

loe edasi lk 2

28. novembril toimus Riisipere Kultuurimajas traditsiooniline kahe kooli ühine Playbox. Varasemaga võrreldes pole nii rohkearvulise osavõtuga noorte pidu olnud. See kujunes põnevaks ja emotsionaalseks ürituseks.

loe edasi lk 6

Paljudes maakogudustes jääb liikmeid järjest vähemaks ja seda mitte sellepärast, nagu tehtaks nendes kogudustest tööd viletsalt. Elanike arv väheneb, inimesed otsivad endale paremad elukohad enamasti kas linnades või koguni välismaal.

loe edasi lk 7

2013. aastal muutus kaitseliidu seadus ning sellega seoses muutus ka noorkotkaste ja kodutütarde organisatsiooniline kuuluvus. Kõik noored, kes tahtsid jätkata Kaitseliidu koosseisus, said selleks täita avalduse ning nende jaoks ei muutunudki muud midagi. Ka Nissi vallas on olemas noorkotkaste ja kodutütarde rühm, isegi kaks rühma. Kahjuks uutesse koolidesse minemisega, vanuse piirmäära ületamisega ja erinevate muude kohustustega seoses ei võta enam meie tegemistest suur osa Nissi ja Turba noori. Siiski jätkame vaatamata kõigele päris korralike rühmadena.

järg lk 5

Alati valmis! Minna Matilda (7a)
ja Tebi Margaret (10a)

Vasakult Gerda, Virje, Caroline, Anita, Helmi ja Elis.
Keskelt õpetaja Kaja ja pildilt puudub Heili.

Turba Aktiiv

Sellest sügisest otsustasid Turba Gümnaasiumi seitse õpilast luua Turba aktiivi, mille põhieesmärgiks on pakkuda erinevaid tegevusi Nissi valla noortele.

Oma esimese projekti kirjutasime Noorte Algatusfondile ehk NAF-ile. Saadud raha eest saime kutsuda Turbasse esinema tuntud laulja Karl-Erik Taukari.

Praeguseks tegeleme uue projektiga, mille eesmärk on tutvustada Turba aktiivi ettevõtmisi kalendrivormis. Kindlasti ei jää need kaks ettevõtmist meil viimasteks, sest meil on palju uusi ja huvitavaid mõtteid.

Turba Aktiiv

Riisipere lasteaia renoveerimisest

Hoolekogu: Riisipere lasteaia renoveerimine ei ole otstarbekas

12. detsembri volikogu istungil otsustas Nissi vallavolikogu loobuda Riisipere lasteaia renoveerimisprojektist. Ühehäälselt otsuse taga olid Riisipere lasteaia hoolekogu pöörumise ja koostumise direktor Katrin Oisma poolt moodustatud ekspertgrupiga.

Lasteaia vabatahtliku aktiivi arhitektidest liikmete sõnul on renoveerimisprojekt moraalselt vananenud ning ei vasta kaasajastele nõuetele. Hoolekogu pöörumises seisab, et "aastast 2019 peavad kasutusel olevad riigihooned vastama kaasajastele nõuetele. Antud projekt nende energiasäästlikele nõuetele vastavust ei taga."

Arhitektide Ragnar Pölluki ja Priit Pent'i arvates on renoveerimise puhul veel ka risk, et maja struktuuri muutmise ehk osade lammutamise korral võib kehvale pinnasele rajatud hoone jätkuvalt vajuda. Ehitusvaldkonna spetsialist Marko Paldis tõi ka välja, et ettenähtud omaosalusest maja korda saamiseks ei piisa. "Ehitushange tehti Masu ajal ja hinnad on tänaseks märkimisväärselt suuremad," ütles Paldis.

Lahendusena pakutakse välja käesolevast toetusmeetmest loobumist ning uue hoone rajamist järgmiste Euroopa Liidu toetusrahade abiga. Kas ja millistel tingimustel uued meetmed lasteaedade rajamiseks avanevad, ei ole täna veel selge.

Nissi vallavolikogu
pressteade

LHKK taotlusvoor

Lääne-Harju Koostöökoogu kuulutab välja vabanenud projektivahendite arvelt 2014. aasta taotlusvooru.

Eesti maaelu arengukava 2007-2013 Leader - meetme rakendamise raames alustab Keila, Kernu, Nissi, Padise ja Vasalemma tegevuspiirkonnas moodustatud MTÜ Lääne-Harju Koostöökoogu vastu võtma järgmise taotlusvooru taotlusi projektitegevuste eluviimiseks.

Taotlusi saavad esitada Keila, Kernu, Nissi, Padise ja Vasalemma vallavalitsused ning nendes omavalitsustes tegutsevad ettevõtjad, mittetulundusühendused ja sihtasutused.

Lääne-Harju Koostöökoogu Üldkoosoleku poolt kinnita-

tud 2014. a. strateegia rakendamise rakenduskava alusel võetakse vastu taotlusi järgmiste meetmete osas:

Meede I Investeeringuprojektide ettevalmistamine-15 000 eurot

Meede III Kohalike teenuste arendamine-29 000 eurot

Meede IV Elukeskkonna arendamine-29 000 eurot

Taotlusi võetakse vastu 03.-09. veebruar. 2014

Lääne-Harju Koostöökoogu pakub tasuta nõustamist projektide analüüsiks, projektitaotluste ettevalmistamisel ja koostamisel.

Üldtelefon 608 7833, e-post info@vomentaga.ee

koordinaator **Marje Suharov** 53 30 4037, tegevjuht **Annika Jõks** 51 87 480.

Üleskutse korteriühistute esindajatele

Meie korteriühistus on mitmel korral kerkinud üles probleem, et majal ei ole oma elektrikki või torumeest. Need on tööd, mille tegemiseks ei ole sageli vaja firmat, piisaks ühest "kuldsete kätega" töömehest. Kas Nissis, Riisiperes, Turbas või meie valla küldes on mõni selline tubli ja koostööst huvitatud meesterahvas?

Kas ka teised korteriühistud on kokkupuutunud sarnase küsimusega? Kutsun korteriühistute esindajaid kokku saama ja ühiselt arutama, kuidas mured lahendada.

Võta ühendust
parts.anu@hotmail.com

Anu Parts
KÜ Nissi 30 juhatuse liige

Aita koguda videomaterjali Turba looja jaoks

„Kes minevikku ei mäleta, elab ilma tulevikuta“. Kõlab klišeelikult, kuid selles on oma iva. Juba pikka aega oleme saanud suure heldimusega näha erinevate inimeste tehtud fotosid Turba ajaloo, elustolust möödunud aegadel. Suured tänud lahkunud Rudolf Nesträle, kes on koondanud hulganisti fotomaterjali ja edastanud selle Turba Raamatukogule ja Turba Kultuurimajale, kus seda väärikalt hoitakse. Aeg aga on läinud edasi, tehnika arenenud ning sellega seoses on lisaks fotode tegemisele salvestusvõimalusi ohralt juurde tulnud.

Siit siis üleskutse: Kui kellelgi leidub vanu videosalvestusi erinevatel aegadel Turbas toimunud üritustest (kooli kokkutulekud, Turba päevad, erinevad kontserdid,

lasteaia-kooli peod jm) ning oleks lahkesti nõus seda ka teistega jagama, palun ühendust võtta Vaido Holmiga (+372 56246857 või vaido.holm@mail.ee). Lepime kokku, kuidas saaksime teie videomaterjali paljudada ka teistele vaatamiseks.

Plaanis on teha Turba ajalugu käsitlev videolugu ja seda ka kõikide soovijatega jagada. Võimaluse korral sooviksime seda näidata Turba Kultuurimajas - mis on tehtud ja mille üle saame uhked olla. Praegusel hetkel on olemas videosalvestusi Turba kooli juubeli kokkutulekust, erinevatest aastavahetuse pidustustest, Turba päevadest jne. Suurt abi on osutanud Avo Unnuk, kellele siiras tänu materjali jagamise eest!

Ette tänades!

Riisipere Kultuurimaja kutsub vaatama näitust

Riisipere Kultuurimaja kutsub vaatama näitust Tapa Kunstiklubi liikmete Signe Kaleviku ja Helgi Uibo viimaste aastate tööd.

Tapa Kunstiklubi esimene kokkutulek toimus 12. novembril 1980 Tapa Raudteelaste Klubis (praegune Grossi toidupoed). Kuni 1994. aastani käidi seal koos maalimas ja pandi teise korruse saali näitusi üles. Tapa Muuseumis

esinesime 1997-2011 igal aastal ülevaatenäitusega.

Viimastel aastatel on väljapanekud pidevalt Tapa Kultuurikeskuses. Ka mujal oleme omi töid esitanud.

Tapa juurtega kutseline kunstnik Tiiu Pallo-Vaik külastab meie väljapanekuid sügiseti, hindab töid ja juhendab. Tapa Kunstiklubisse kuulub 9 liiget.

Rongibussi marsruudi küsitlus

Valla arengukava näeb järgmisel aastal ette bussiliinide avamise Riisipere raudteejaama rongi peale ja rongi pealt tagasi.

Plaanis on bussiliiklus korraldada nii, et hommikul viib buss reisijad kahel korral rongi peale ning õhtul ootab buss kahel korral reisijaid rongi pealt. Esiotselt planeeritud marsruut Riisipere rongijaama on hommikul **Ellamaa-Turba-Lehetu-Nurme-Riisipere** ning õhtul sama teed tagasi. Teine marsruut võiks teenindada Jaanika, Aude ja Munalaskme elanikke.

Liinide avamiseks on vallavalitsusel vaja prognoosida sõitjate arvu. Sellest sõltub, kui suur buss tuleks liinile saata,

et kõik soovijad ära mahuksid.

Sama oluline on määrata ära, milliste rongi väljumiste ja saabumistega oleks kõige otstarbekam bussigraafik siduda, et bussiliinid tooksid kasu kõige suuremale osale reisijatest. Ka marsruuti on võib-olla vaja muuta vastavalt reisijate soovidele.

Vallavalitsus kutsub elanikke üles avaldama oma isiklikke eelistusi, millised rongi saabumised ja väljumised oleksid tööl või koolis käimiseks või ka muul otstarbel kõige vajalikumad.

Arvamusi ja seisukohti ootame e-posti aadressil nissi@nissi.ee või Nissi Vallavalitsuse aadressil Nissi tee 53c, Riisipere, 76202 Harju-

Lumetõrje 2013/2014

Kolmeks aastaks (2012-2015) sõlmitud lepingu raames teostavad lumetõrjet Nissi valla teedel ja tänavatel:

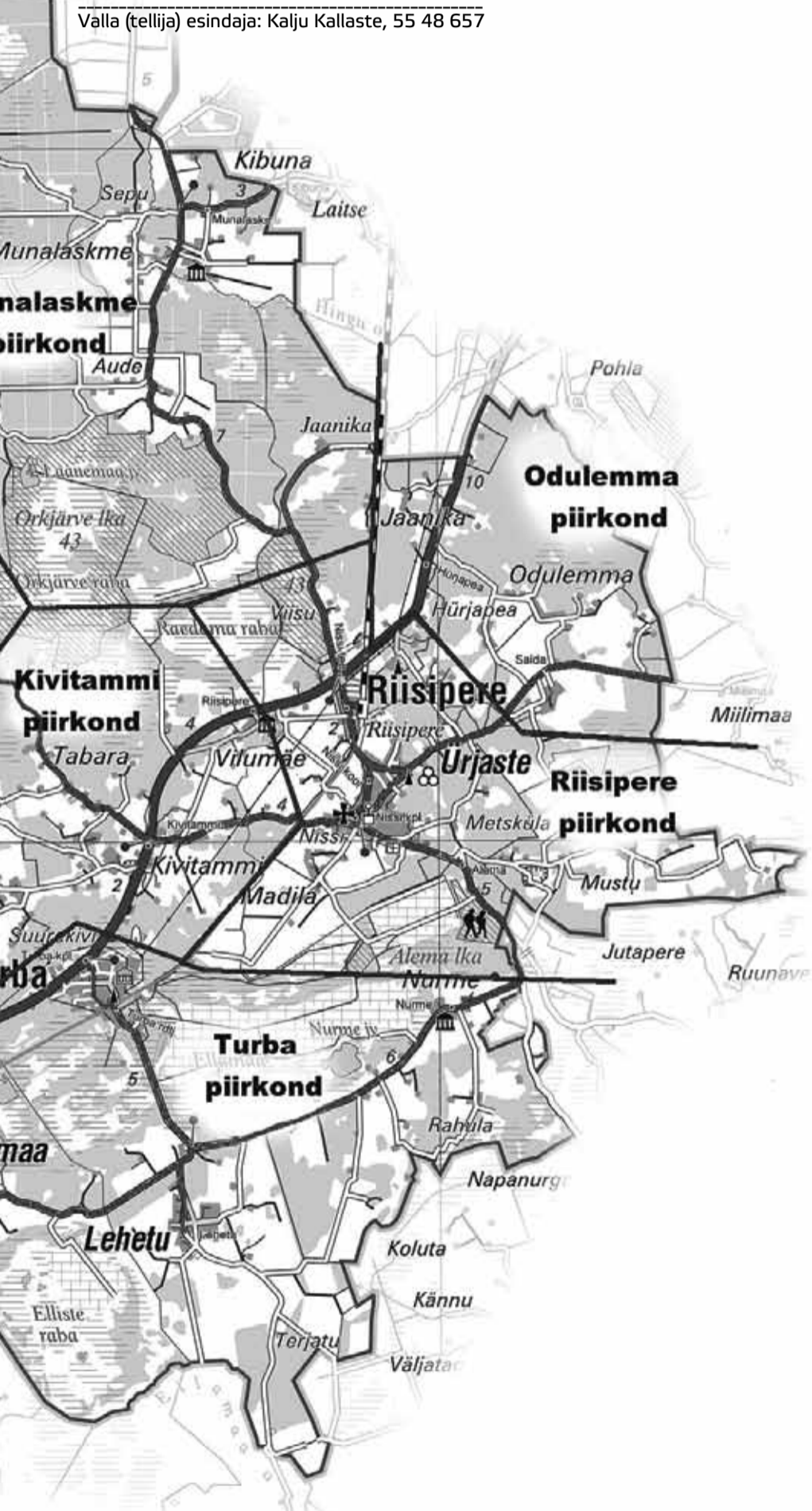
Turba piirkonnas: Argo Reinboomi Turu talu
Kontakt: Argo Reinboom, 56 473 860

Riisipere piirkonnas: OÜ Möisama PM
Kontakt: Jaanus Ajaots, 50 82 964

Ellamaa piirkonnas: OÜ Ellamaa Tera
Kontakt: Albert Vinni, 5146 621

Kivitammi, Munalaskme ja Odulemma piirkondades:
OÜ Laaseri Puit
Kontakt: Raiivi Laaser, 5114 023

Valla (tellija) esindaja: Kalju Kallaste, 55 48 657

Maanteed (lumetõrje eest vastutab Maanteeamet)

Nissi Vallavalitsuse istungitel otsustatust

4. november

Anti kirjalik nõusolek puurkaevu rajamiseks Vilumäe külas Jiriku kinnistule.

Eraldati reservfondist elektripaigaldiste nõuetele vastavusse viimiseks Turba Lasteaiale 1583,15 eurot ja Turba Kultuurimajale 2641,54 eurot.

Otsustati maksta koolitoetust ühele taotlejale 46,02 eurot, gümnaasiumitoetust ühele taotlejale 55 eurot kuus; lõpetati hooldajatoetuse maksmine ühele isikule.

Otsustati anda üürile üks sotsiaalkorter tähtajaga 5 aastat.

Määrati teenindusmaa keldrile, asukohaga Turba alevik, Tööstuse tn 9.

Algatati kolm volikogu õigusakti eelnõu.

18. november

Otsustati väljastada kasutusluba elektrimaakaabelliinile Ääsmäe-Haapsalu mnt 16. km-l (kiiruskaamera elektrivarustus).

Nissi Vallavolikogu istungitel otsustatust

31. oktoober

Nissi Vallavolikogu 31.10.2013 istungil valiti salajase hääletamise teel volikogu hääletamusega (7 poolthäält) Nissi Vallavolikogu esimeheks Kaido Katalsepp.

Nissi Vallavolikogu aseesimeheks valiti Annely Ajaots (12 poolthäält).

Kuulati ära vallavalitsuse lahkumispalve.

14. november

Nissi valla 2013. a lisaelarve ja eelarve muutmine olid esimesel lugemisel.

Nissi valla jäätmehoolduseeskiri oli esimesel lugemisel.

Kooskõlastati Nissi Põhikooli ja Turba Gümnaasiumi palgajuhendid.

Nissi Vallavolikogul ei olnud vastuväiteid aktsiaseltsile Nissi Soojus antud välisõhu saasteloa muutmise kohta.

Nissi Vallavolikogu toetab loa andmist OÜ-le Nor-Est Wood Invest Harju maakonnas Nissi vallas Mustu külas asuva Suure-

Eraldati reservfondist ventilatsiooniagregaadi remonttöödeks Nissi Põhikoolile 1499,80 eurot.

Otsustati maksta lapsehoiutoetust ühele taotlejale 178,50 eurot, erakorralist toetust kahele taotlejale kogusummas 235 eurot.

Otsustati nõustuda kolme metsamaa tüki jätmisega riigi omandisse.

Otsustati jagada Lepaste külas asuv Saare katastriüksuse kaheks uueks katastriüksuseks.

Määrati õpilastoetus Adeele Rassile summas 300 eurot.

Vabastati üks Tabara küla jäätmevaldaja korraldatud jäätmeveoga liitumisest kolmeks aastaks ning ühele Riisipere aleviku jäätmevaldajale lubati hooajalist liitumist.

Algatati kolm volikogu määruse eelnõu.

Kooskõlastati Turba Gümnaasiumi töötajate koosseisu muutmise.

urme kinnistu omandamiseks. Otsustati müüa Nissi valla kuuluva Ellamaa külas asuva Pumbamaja kinnistu aktsiaseltsile Nissi Soojus.

Moodustati Nissi Vallavolikogu alatise komisjonid (revisjonikomisjon, eelarve- ja arengukomisjon, hariduskomisjon, sotsiaalkomisjon, kultuurikomisjon, heakorralikomisjon, spordikomisjon) ja määrati tegevusvaldkonnad.

Valiti Nissi Vallavolikogu eelarve- ja arengukomisjoni esimeheks Ranno Rüüberg, hariduskomisjoni esimeheks Annely Ajaots, kultuurikomisjoni esimeheks Kaido Katalsepp, sotsiaalkomisjoni esimeheks Evi Vendla, spordikomisjoni esimeheks Mark Joa.

Valiti Nissi vallavanemaks Peedo Kessel.

26. november

Nissi valla 2013. aasta lisaelarve ja Nissi valla 2013. aasta eelarve muutmise olid teisel lugemisel.

Esimesel lugemisel olid Tur-

Uus vallavalitsus kogunes esimest korda 2. detsembril

Otsustati väljastada ehitusluba elamu rekonstrueerimiseks Munalaskme külas, kirjalik nõusolek sauna ja garaaži rekonstrueerimiseks Munalaskme külas ning kuuri ehitamiseks Virukülas.

Otsustati väljastada kasutusluba saeveskile, asukohaga Lehetu küla, Tehase.

Otsustati maksta lasteaiatoetust kahele taotlejale kogusummas 45 eurot ja ravimitoetust kolmele taotlejale kogusummas 138,06 eurot.

Kehtestati koduteenuste hinnad, mis jõustuvad 01.01.2014.

Arutati erihoolekandeteenuste rahastamise küsimusi.

Otsustati jagada vallale kuuluvat Veetorni katastriüksus Munalaskme külas kaheks katastriüksuseks.

Määrati teenindusmaa Vilumäe külas ait-kuivati varele.

Nimetati vallavalitsuse esindajaks MTÜs Lääne-Harju Koostöökoogu Kaie Saar.

ba Gümnaasiumi arengukava kinnitamine, Nissi valla reovee kohtkäitluse ja äraveo eeskiri ning Nissi Vallavolikogu 10. juuni 2010 määruse nr 3 „Toimetulekutoetuse määramiseks eluruumi alaliste kulude piirmäärade kehtestamine“ muutmise.

Nissi Vallavolikogu revisjonikomisjoni esimeheks valiti Priit Laanekivi ja heakorralikomisjoni esimeheks valiti Teet Lehtme.

Kinnitati Nissi Vallavolikogu alatiste komisjonide koosseisud.

Kinnitati Nissi Vallavalitsuse liikmeteks Ermil Miggur, Priit Pettai, Kaie Saar ja Raivo Tammer.

Otsustati Nissi Vallavalitsuse liikmetele hüvitise maksmine.

Otsustati Nissi vallavanemale töötasu, hüvitise ja soodustuse määramine.

Otsustati vallavolikogu esimehele volikogu tööst osavõtu eest tasu maksmine

Nimetati Nissi Vallavolikogu esindaja Nissi Põhikooli hoolekogsusse ja Turba Gümnaasiumi hoolekogsusse.

Nimetati Nissi valla esindajad Harjumaa Omavalitsuste Liidu volikogsusse.

Riisipere Lasteaia jõululaat

Süütan küünla jõulu eel, rõõmsaks muutub tuba. Küllap põhjamaal on teel jõuluvana juba. Küll on küünal pidulik, tupp valgust heites. Aknast piilub päkapikk, hoolega end peites.

L.Tungal

Ettevalmistused jõululaadaks kestsid nädalaid, sest jõulukaunistused ja -kaardid ei valmi ju üleöö. Eriti rahvarohke ja saginat täis oli lasteade viimasel laadaeelsel nädalal. Head emad (Eneken, Piret, Annika, Merje, Nele, Elina jt.), meie oma

tubli abimees Matti, õpetajad ja paljud teised toimetasid hommikust õhtuni, et muuta lasteaiamaja hubasemaks, jõuluhõnguliseks ja muinasjutuliseks.

Jõululaada juhatas sisse meie maja uus perenaine Katrin. Kontserdi sissejuhatus tegid lasteaiaväikesed laulu- ja tantsulapsed, juhendajateks õpetajad Piret, Ivi ja Mirjam. Jõululaada müügiletid tõsteti paika ja kauplemine võis alata.

Erinevates töötubades käis vilgas tegevus. Väga populaarsed olid näo- ja maalingud (Reelika Väli), kus järjekord püsis ürituse lõpuni. Suur tung oli ka jõulukohvikusse (Piret Põllukivi), kus pakuti erinevaid taimeteesid ja meie lapsevanemate valmistatud komme ja küpsetisi. Piparkooke küpsetasid Signe Ken-

sap, Kersti Tsernikova, Elina Kutti koos abilistega. Piparkoogi töötoas (Signe Kensap koos koolilaste Karini ja Sarah Liisiga) said lapsed ise piparkooke kaunistada erivärviliste

glasuuridega. Piparkookide kaunistamismaterjalidesse panustasid Eneken Maripuu ja Anne Kensap. Eriline tänu Keila Tarbijate Ühistule, kes annetas lasteaiale suure koguse piparkoogitaigat.

Igati teretulnud on isad ja mehed, kes soovivad lastega tegeleda. Puidust päkapikke meisterdas lastega Priit Orutalu. Hobustega kappamist mööda pikka koridori organiseeris ja juhendas Ermil Miggur. Taavi Ehripais tõi kuused, mis kaunistavad lasteada ja soovi korral sai neid ka koju osta.

Kohal olid ka fotograafid Pille ja Marja, kelle abiga sai jäädvustatud pildile kõikide rühmade päkapikud koos õpetajate ja õpetajate abidega ja kogu selle imelise jõululaada melu.

Väga palju oli vaeva näinud Merike Nimmerfeldt Nissi Naisseltsist, kes muutis ühe väiksema ruumi tõeliseks muinasjututoaks. Üleni valge tuba elektriküünalde, patjade ja õdusa fiilinguga. Muinasjututoas jutustab Merike juttu kuni jõulupidudeni. Merike oli koos õpetaja Sirje ja tema lastelastega selgeks õppinud ka lühinäidendi päkapikkude piilumisest ja jõuluootusest. Ülle Kraht Nissi Naisseltsist meisterdas lastega

jõulukette ja seinakaunistusi.

Südamlikud tänud ja kummardus meie maja töötajate poolt käsitööringi memmedele, kes olid kudenud heategevusena jõululaadale mitukümmend sokipaari. Tore, et neid sokke olid tulnud müüma koolipoisid Aleks ja Kevin.

Igaüks leidis meelepärast tegevust. Erilist jõulutunnet lisas isuäratav piparkoogilõhn, mis levis üle kogu maja. Kiiresti möödusid need mõned tunnid ja jätsid hinge sooja ja helditud jõulutunde.

Loodame, et headuse ja heategude keskel kasvanud lastest kasvavad hoolivad ja enda ümber ilusat tajuavad lahed inimesed. Märgake endast väiksemaid ja nõrgemaid - aidade ja toetage neid, kuidas oskate ja suudate.

Ilmade külmenedes on meil plaanis minna talvise metsa ilu nautima ja linde ja loomi söötma. Iga laps võtab kaasa toidupoolist, millega lindudele ja loomadele heameelt valmistada.

Tegusat jõulukuud ja rahulikku jõuluaega kõigile!

Terje Lehtme
Riisipere Lasteaia vanemõpetaja
ja hoolekogu liige

Tervitused talvisest Lehetust

Käes on taas aasta kõige kiireim, kauneim, külmem ja soojem aeg. Nii ka meil, Lehetu Külaseltsis, on esimese advendi tähistamine saanud traditsiooniks piparkookide meisterdamisega. Julgen arvata, et piparkoogitegu on olnud üks populaarsemaid ja lasterohkemaid üritusi meie majas. Uue kuju sai päris mitu kilo tainast ja piparkookide kaunistamisel olid lapsed eriti tublid. Mängisime ka koos mängu ning veetsime sisuka esimese advendi.

Teine advent oli pühendatud meisterdamisele. Jana Eriksoni juhendamisel õppisid lapsed valmistama kodustest vahenditest erinevaid kaunistusi, et ka kodus oskuslikult luua jõulumeeleolu. Lapsed õppisid, kuidas valmistada lõngast õhulisi palle, 3D lumehelbeid, rosette värvilisest paberist ja jõulupärga. Ohinat ja tegutsemist oli küllaga. Nobedamad meisterdajad jõudsid oma tööd valmis ja kuna hoovis oli ka veidi lund, siis läksid lapsed õue mängima. Hiljem kogunesime

tupp, et juua sooja teed ja vastu võtta külalisi. Meile tulid külla kirikuõpetaja Lea ja Jaan Vaidla. Külalised võtsid kaasa jõululaule, mida üheskoos saime laulda ja laulude vahele kuulata toredaid lu-

gusid ning meenutusi erinevatest aegadest.

Sellised tegemised siis meie majas. Täna kõiki, kes olid nendel üritustel ja aitasid luua meeleolu, kin-

kida kogukonnatunnet ning jõuda ikka ja jälle teadmiseni, et lihtsuses peitub jõud.

Tulgu jõulud lõbusad, piparkoogid magusad. Et kõik soovid täituksid, mu-

red rõõmuks muutuksid. Uus aasta õnne toogu, vana kallilt meelde jäägu!

Irina Aboltõn
Lehetu Külaselts

Uued tuuled kodutütarde ja noorkotkaste tiibades

Algus esilehel

30.novembril oli Harju maleva noorkotkaste ja kodutütarde talvapäev, kus oli kohal ca 150 last erinevate malevkondade erinevatest rühmadest. Talvapäev toimus Kurtna koolis ning noored said selle päeva jooksul, õppida vile tegemist, lipsusõlme sidumist ja turvasõlmede tegemist. Lisaks tegime helkureid, joonistasime Afganistanis missioonil olevatele sõduritele jõulukaarte, käisime Kurtna Motomuuseumis vanu mootorrattaid uudistamas ning meisterdasime metsamemmesid.

Talvapäev lõppes piduliku koondusega, kus teiste uute noorte seas võeti Turba rühma juurde viis uut liiget, kolm tüdrukut (Kristi Priimägi, Tebi Margaret Viron ja Minna Matilda Reinmann) ning kaks poissi (Romet Kaljo ja Rihard Samuel Viron).

Minna Matilda on Turba rühma kõige noorem liige, kuid lõõnud rühma tegemistes kaasa ilmselt rohkem, kui nii mõnigi vanem olija. Minna alustas oma kaitseliidu karjääri 2,5 aastasesena, kui ühines Turba, Nissi ja Haiba noorte rattamatkal Saaremaal.

Igal aastaajal on noortel võimalus osaleda laagrites, kus õpitakse alati midagi uut nii ise elus hakkama saa-

miseks, kui ka uusi teadmisi või vilumust erinevate militaarvõistluste jaoks. Alati mängitakse ka toredaid seltskonnamänge ning arendatakse noorte esinemisjulgest.

Laagrite vahele jääb igasuguseid põnevaid sõjalis-sportlikke võistlusi. Turba rühma vanemad poisid Joonas ja Taavo on võtnud osa mitmetest võistlustest ning saavutanud üleriigilistes aga ka rahvusvahelistes võistluses kõrgeid kohti. Valeria, Marleen, Kristi ja Kairid saavutasid Hiiumaal riigikaitselaagris samuti kõrge koha, aga väljaspool arvestust. Väljaspool arvestust seetõttu, et tegelikult oli see laager mõeldud gümnaasistidele, aga meie tüdrukud olid neist peajagu üle.

Pidulikud koondused, kus saab võtta vastu uusi liikmeid, toimuvad kahel korral aastas, talvel ja kevadel. See aga eeldab, et lapsel on tahtmine sellesse organisatsiooni kuuluda. Selleks võiks enne omavahel tutvavaks saada, käia mõnes laagris ja kindlasti osa võtta kohapealsetest koondustest. Kellel huvi, siis Nissi rühma juht on Signe Traks 523 7291 ja Turba rühma juht Mauno Reinmann 5012542.

Miina Frank

Ootame teid! Turba ja Nissi rühma liikmed peale piduliku koondust Kurtnas 30.11.2013

Ole nähtav

Käes on aasta pimedaim aeg. 4. detsembri õhtul käisid Turba Gümnaasiumi 4. ja 5. klass õpilased Tallinnas „Helkuri“ koolitusel. Üritus oli väga hästi korraldatud, osalejad said aru, kui nähtamatud on liiklejad pimedal ajal ilma helkurita. Kohalolijatega tehti mitmeid erinevaid eksperimen-

te ja kõige mõtlemapanavam oli „musta nuku“ katse. Sõitsime bussiga pimedal teel. Samal ajal tuli meile vastu tuledega auto. Teele oli pandud helkuriteta, halli riidega kaetud inimesekujutis, mis jäi bussisoolijatele täiesti nähtamatuks. Nii sõitsimegi sellele lihtsalt otsa. Sel

hetkel mõistsime kõik, kui vajalik on helkur, et meid nähtaks juba kaugelt.

Koolitus toimus Maanteeameti tellimisel ja kõik koolitusel osalejad said kingiks helkuri.

*Viivika Laak
Aire Brandmeister*

Õhinapõhine noorte pidu

28. novembril toimus Riisipere Kultuurimajas traditsiooniline kahe kooli ühine Playbox. Varasemaga võrreldes pole nii rohkearvulise osavõtuga noorte pidu olnud. See kujunes põnevaks ja emotsionaalseks ürituseks.

Peol oli mastaapsust, kavad olid huvitavad, esineti õhinaga. Õhustik nagu tõelises diskosaalis: toss vaheldus tuledega. Kohal oli ka päris diskor. Kohtuniketööd juhtis sel aastal Linnateatri näitleja Mart Toome. Alati on rõõm žüriis näha vilistlasi, kes lõovad meelsasti kaasa koduvalla noorte ettevõtmistes.

Tore oli, et lisaks lastele esinesid ka õpetajad, hoolekogu liikmed ja

emad-isad. Lapsevanemad näitasid ka täiesti uut lähenemist: ei peagi esinema ainult klassiti või kooliti, kokku võib panna nii õelda segapunkte. Loota on, et näeme tulevikus kahe kooli õpilaste vahel samasugust lõimumist.

Jätkuvalt lennukaid ideid ja nooruslikku särtsu kõikidele osalejatele ja korraldajatele!

*Kaie Saar
Žürii liige*

Jõuludest

Jõulud on tähtsaimaid rahvakalendri pühi ka tänapäeval, tähistades talvist üleminekut lühenevatelt päevadelt päikese uuele võidule. Jõulude vastandiks on kalendri suvepoollel jaanipäev. Jõulud ja aastavahetus on kõikjal maailmas püha, mida tähistatakse vanadest tavadest lähtudes eriliste ja rohkete toitudega, mängude, laulude ja lõbutsemisega. See on püha, mis sisaldab palju erinevatest aegadest pärit kihistusi ja tavasid ning haarab inimesi olenevate nende ametist, positsioonist ja usutunnistusest või selle puudumisest. Jõulude, nagu ka aastavahetuse juurde kuuluvad kingitused, lahkunud esivanemate mälestamine kalmudel küünalde süütamisega või nende meenutamine, sugulaste ja sõprade õnnitlemine kaartidega, jõulupuud, jõulukirik ja jõululaulud, paljudes riikides vabad päevad või koguni pikem jõulupuhkus. Viimase saja aastaga on jõuludest kujunenud suured kaubanduslikud pühad, mis algavad varakult detsembri algul või juba novembri lõpul, s.t adventiajal ja isegi selle eel. Nende pühade ajal ostetakse ja kingitakse tohutult palju pisiasju ja ka suuri hinnalisi esemeid. Jõulud on oma praeguse ilme omandanud kogu maailmas viimase viiekümne aastaga. Eestis on jõulukombed mõnevõrra segunenud näärilkommetega. Tunnuslik on, et paljud moenähtused on siia jõudnud suhteliselt hiljuti, viimase kümme-

konna aasta vältel.

Inglise folkloristid Jacqueline Simpson ja Steve Roud on jõulude kohta kirjutanud read, mis peavad paika ka meil: jõule tähistatakse väga erinevalt ja kõik pühitsemise viisid mahuvad mõiste 'tavalised jõulud' alla.

Kuid kõige enam määrab selle, misuguseid jõulud on, ikkagi see, kas peres on lapsi või ei ole. Nii oli see varem ja on ka täna muudegi pühade puhul. Lastega peredes on kombeid rohkem ja pühad mitmekülgsemad.

Eesti nimetus jõulud tuleneb muinasskandinaavia sõnast jul (vanainglise nimetus yule). Väga mitmel pool Lõuna-Eestis (Võru-, Setu- ja Mulgimaal) kutsuti jõulusid varem ka teise, vanema nimetusega talvistepühad, talvisi-, taliste-, talsipühad, mis sarnaneb balti ja slaavi nimetustega.

Jõuluaja kestust on arvatud erinevalt: tavaliselt toomapäevast ehk 21. detsembrist kolmekuningapäevani ehk 6. (või 7.) jaanuarini. Kiriklikult on Kristuse sündimist tähistatud 6. jaanuaril ja alates 354. aastast 25. detsembril. Arvatavasti nihutati sünnipäev teadlikult roomlaste Mithra- ja muude päikesepidustuste ajale. Tours'i kirikukogu otsusega peeti jõulusid 12 päeva. See aeg oli määratud usupüha pidamiseks, mistõttu töötamine oli keelatud. Eestis on jõulud kestnud Kristuse sünnist ehk 24. detsembrist 6. jaanuarini või siis adventist kolmekuningapäevani. 19. sajandil on jõulusid ve-

nitatud pikemaks nn järelpäevade ehk lapsepäevade ehk annepäevade ehk nuudipäevade ja muunimeliste päevade abil. Peamiselt olid need siis päevad, millal mehed liikusid viimast õlut otsides külas ringi. Tundub, et sel kombel saadi kuni kolm töövaba lisapäeva (jõulu-annepäev, jõulu-juulapäev, pühade emapäev; nääri-annepäev, Anne lapsepäev; kolmekuninga-kaiepäev, Kaie lapsepäev, kolme-kuninga-kröödupäev).

Jõuluõled, jõuluheinad

Eestis toodi 19. sajandi lõpuni jõuluks talutarre ja samuti äärelinna tubadesse õled, mistõttu vanemad jõulumälestused on tulvil kirjeldusi sellest, kui tore neis oli hullata. Mõnes peres toodi veel 1950. aastatel õled rehetuppa (nagu näiteks ühes

Põltsamaa lähedases peres) ja müra seal noorte ning lastega. Jõukamates peredes toodi tuppa heinu. Mõnel pool on ühtesid toodud jõuludeks ja teisi uueks aastaks. Põhjendatud on teguviisi eeskätt sellega, et Kristus sündis tallis ja ta esimene ase oli sõimes. Kalendritavade uurijad on kaldunud arvama, et üheks põhjuseks karmi talvega Põhjamaades oli põranda soojendamine ja samaaegu ehtimine ning ka viljakuse tagamine. Õlgede toomist on peetud ka keskaegse lossidesse ja kirikutesse õlgede viimise tava relikteks. Õlgi on jõuluks tuppa toodud ka Soome ja Karjala taludes.

Saaremaal küsiti õlgi sisse tuues luba pühad tuppa tuua. Kui seest vastati, et pühad on teretulnud, viidi õled põrandale. Mõnel pool on visatud samadest õlgedest või heintest,

teisel hoopis viljakõrtest peotäis lakke, et proovida tulevase aasta viljaõnne - mida rohkem kõrsi laeparte külge jäi, seda paremad olid lootused uue aasta viljasaagiks. Ennustamisõigus oli eeskätt peremehel ja pere naisel. Vanemast ajast on veel teada õlgedele või erilisele toanurka asetatud viljavihule jõulukahja sortsumist. Sellist viljavihku on peetud vilja(kus)haldjaks.

Jõulukuusk

Sellegi tava vanuse üle on hirmus palju vaieldud ja spekuleeritud just selsamal põhjusel, et paljudes peredes kommet ei järgitud ja eks igaüks lähtub tõlgendamisel oma kogemusest. Ants Viirese andmetel on kodusse jõulukuused ilmselt levinud 18. sajandil, seda luterlike sakslaste eeskujul ja trükitud jõulujuhtudest mõjutatuna. 19. sajandi alguses oli komme linnades tuntud, ehkki mitte kõigis peredes puud laste rõõmuks üles ei seatud. Samal ajal alustasid jõulupuudega oma kodudes mõisnikud ja kirikuõpetajad ja need tavad hakkasid kanduma taludesse. 1863. aastal on J. W. Janssen näinud Tartu maju säramas kuusepuudest ja küünaldest. Samal ajal said alguse mõisates talurahvale ja lastele korraldatud jõulupuud ning ilustati esimesed eesti kodud jõulupuudega. 1870. aastatel on komme tuntud, kuid üksikutes küla peredes tavaline. Pigem oli see ikkagi haruldus, mida oma koju soovida. 19. sajandi lõpuks on ometi suurem läbimurre lastega peredes toimunud ja jõulupuud ka vaesemates peredes võimaluse korral olemas.

Jõulusokud

Jeesus on meiega täna ja praegu

Jeesus astus jüngerite juurde ja kõneles neile: "Minule on antud kõik meelevald taevas ja maa peal. Minge siis, tehke jüngeriteks kõik rahvad, ristides neid Isa ja Poja ja Püha Vaimu nimesse ja õpetades pidama kõike, mida mina olen teil käskinud! Ja vaata, mina olen iga päev teie juures ajastu lõpuni." (Mt 28:18-20)

Kui sõita läbi Eestimaa, siis silmab teel paljusid kirikuid. Suurem osa neist on tuttavad, kuid teeveerde jääb ka selliseid, millesse ei ole kunagi juhtunud sisse astuma, sest see torniga maja jääb suuremast teest natuke eemale. Väga paljud meie luterikiriku kogudustest asuvadki maapiirkondades. Paljudes nendes pole piisavalt töötajaid, kuna kogudused ei jaksa neid tööle palgata. Sageli mõeldakse ka, et paljusid vajalikke ameteid võib pidada ju koguduse õpetaja ise. Õpetaja võibki tööpoolest pidada paljusid ameteid, kuid temagi vajab abilisi. Õpetaja peamiseks ametiülesandeks on kuulutada evangeeliumi ja jagada sakramente, kuid Jeesus on kutsunud oma viinamäele töölisteks teisedki inimesed. Jeesus on andnud kõikidele kristlastele ülesande kuulutada evangeeliumi ja teha jüngeriteks kõik rahvad.

Paljudes maakogudustes jääb liikmeid järjest vähemaks ja seda mitte sellepärast, nagu tehtaks nendes kogudustest tööd viletsalt. Elanike arv väheneb, inimesed otsivad endale paremaid elukohad enamasti kas linnades või koguni välismaal. Mida hakatagi peale kohas, kus üks ametiasutus teise järel töö lõpetab: kaovad postkontorid, poed ning koolidki pannakse kinni. Mäletan, kuidas üks aktiivne inimene ühest pisikesest vallast ütles pea 20 aastat tagasi, et vald, kes sulgeb kooli, määrab ennastki hukule. Jah, tõesti - mida on inimestel sellises paigas teha? Kui elanikul on vähegi võimalusi ja ta on ettevõtlik, siis ta lahku.

Aga ka paljudes sellistes paikades on olemas kogudus ja kirik. Kui paljud teised asutused ukseid kinni panevad, siis peab kirik ikkagi jääma - just nende inimeste pärast, kes vaatamata kõigele paigale jäävad. Võib-olla ongi kirik veel ainuke, kes nende heaks midagi ära teha saab. Meie esivanemad on aastasadade eest need kirikuhooned ja kogudused rajanud ning meie kohus on neid nüüd elus hoida. Meie kohus on jätkuvalt kuulutada rõõmusõnumit Jeesusest Kristusest - meie päästjast ja abimehest, ning teha seda ka siis, kui see vahel tundub mõttetu ja raske. Kui me alati ei näe koheselt asja mõtet, siis Jumal ometi näeb ja näitab seda ka pärast ka meile, et meiega mõistaksime: Tema sõna ei tule tühjalt tagasi. Alati on keegi, kellele on vaja kuulutada, olgu siis ajad ja olud millised tahes.

Iga koguduseliigegi saab täita Jeesuse misjonikäsku. Ta saab kuulutada oma eluga, mida ta elab kristlikult kooskõlas Jumalaga. Meie

kristlastena saame anda asjadele teise sisu ja tähenduse.

Kõik algab sellest, kui me ise julgeme Jumalat usaldada ja paneme kogu oma lootuse Tema peale; kui me usaldame Jumalat nii, nagu tegi seda Abraham, kes lahkus Jumala kutse peale omalt maalt ja asus teele tundmatusse. Abraham läks ega teadnud, mis teda ees ootab, aga ta usaldas Jumalat ja Jumal õnnistas teda. Kui meiega julgeme Jumalat usaldada, räägime Temaga oma palvetes ja anname end Jumala käsutusse, võib Tema meid kasutada.

Jeesus tegutseb meie eludes reaalselt. Kõige tugevamalt kogeme Jeesuse ligiolu mure ja ahastuse hetkedel: siis, kui meile tundub, et oleme otsekui pimedas vanglas, mida ümbritsevad kõrged müürid, ja paistamas ei ole ühtegi väljapääsuteed ega ka kõige pisemat valgusekiirt ei ole näha. Aga just siis kogeme, et Jeesus on meie juures, ja äkki paistab selles pilkases pimeduses valguskiir ning müürid, mis meid äsja ümbritsesid, ei rõhu meid enam, vaid varisevad sootuks.

Aga Jeesus ei ole meiega mitte ainult meie pimedatel hetkedel, vaid igal hetkel. Jeesus on meiega just täna ja praegu. Ta on meiega selleks, et me kuuleksime ja mõistaksime Tema sõna ega jätaks seda vaid iseenda teada. Me kõik saame Jeesuse õpetust edasi anda, kui me seda vaid soovime. Tema ise annab meile võimalused ja ka vahendid. Iga koguduseliige saab kuulutada Jeesusest omal moel, kasutades just neid vahendeid, mida Jeesus ise talle annab. Meie elu aktiivse kristlasena koguduses ja ühiskonnas, oma linnas, külas ja vallas on kõige paremaks tunnistuseks. Kui me vaid ei jäta enda teada seda, et oleme ristitud, saanud Jumala armu osalisteks ning kuulume kogudusse!

Iga koguduseliige võiks mõelda selle peale, milline ülesanne või töö koguduses oleks temale kõige südamelähedasem. Kui igaüks annaks oma väikese panuse, siis saaks üheskoos ära tehtud suur töö.

Kui me ei ole kuigi tugevad majanduslikult, siis seda enam peaksime mõtlema sellele, mida saaksime ära teha olemasolevate vahenditega. Jumal on andnud meile usu, et me usaldaksime Teda. Kirikus ei ole me kunagi ükski, vaid meie Issand Jeesus Kristus on meiega alati. Sellepärast ei pea me kristlasten ka raskusi ükski kandma. Me võime usaldada Jeesust ja loota Tema peale, sest Tema aitab meil kõike kõige paremini korraldada.

Soovin Teile kõigile rahulikku adventiaega ja õnnistatud jõulupühi! Issand õnnistagu Teie peresid ja Tema rahu olgu meie kõikidega!

Lea Jants-Ylönen
Nissi koguduse õpetaja

Lugu on ilmunud ka EELK Misjonikeskuse väljaandes Misjoni Failid nr. 24

EELK Nissi Maaja koguduse jõuluaja teated

Pühapäeval, 22. detsembril kell 12.00 IV adventi jumalateenistus armulauaga

Teisipäeval, 24. detsembril kell 16.00 Jõuluõhtu liturgiline jumalateenistus

Kolmapäeval, 25. detsembril kell 12.00 I jõulupüha jumalateenistus armulauaga

Neljapäeval, 26. detsembril kell 12.00 II jõulupüha jumalateenistus armulauaga

26. detsembril kell 14.00 peale jumalateenistust Vennastekoguduse Palvemajas Nissi koguduse jõulupuu

Pühapäeval, 29. detsembril kell 12.00 jumalateenistus

Teisipäeval, 31. detsembril kell 16.00 Vana-aastaõhtu jumalateenistus armulauaga

Kolmapäeval, 1. jaanuaril kell 12.00 Uusaasta jumalateenistus armulauaga kogudusemajas

MTÜ Muusikaselts

Nissi Trollid annab teada ...

JÕULUKONTSERT

22. detsember kell 13.00

Riisipere Kultuurimajas

esinevad muusikaseltsi õpilased,
Acoustic Guitar Band,
orkester Nissi Trollid

õpilaskontsert

15. detsember kell 13.00

Turba Kultuurimajas

esinevad muusikaseltsi õpilased

"TEATER KOJU KÄTTE !"

Turba Kultuurimaja
teatriõhtute mängukava

L 18.jaanuaril kell 19.00 Alburahva Teatri etendus
"Ema läheb mehele"

Piletid eelmüügis kõigile 3 eurot, kohapeal 5 eurot

*

R 21.veebruari kell 19.30 Jõelähtme Lavagrupi etendus

Ardi Liivese näidendi "Kallimast kallim"
ainetel "Kaabu"

lavastaja Maie Ramjalg

piletid eelmüügis 3/5 eurot, kohapeal 5/7 eurot

*

L 8.märts kell 16.00 Marionett- teatri etendus

"Väike prints"

soovitav alates 7.eluaastast kuni eakateni

piletid eelmüügis alates veebruarist 3 eurot, kohapeal 5 eurot

Teatrikohvik on avatud
tund enne ja tund peale etendusi!

www.turbakultuurimaja.ee

**Uued valla-
kodanikud:**

novembris:
Mirelia Mikk
(Riisipere)
Karl-Romet Kais
(Lehetu)
Kenneth-Gregor Piirsalu
(Turba)

**Meie hulgast
on lahkunud:**

novembris:
Liivi Pajuväli (Riisipere)
Tamara Vassina (Kivitammi)
Hilja-Elise Mendik (Turba)

Kuulutused

Ehitusmaterjalid vundamendist - katuseeni. Kogu valik projektimüügi hindadega. Küsi pakkumist ehitusmaterjalid @ a r c a n o v a . e e
Tel.4892782,4892781,53041511
www.arcanova.ee

Kasutatud kodumasinatete müük. Transpordi võimalus. Asume Märjamaal, Pärnu mnt 68. 55669903, www.dracula.ee. Avatud iga päev.

Turba Kultuurimajas
L 21.detsembril kell 15.00

JÕULUKONTSERT

Esinevad kultuurimaja laste- ja täiskasvanute kollektiivid
Tulge meid vaatama!

Glamuurne aastavahetus

**NAGU KÕLAKS
TUTTAVALT?**

31. detsembril
kell 22:00
alustab avalikust kell 21:30

Turba Kultuurimajas

Enne keskööd kordumatu kultuuriprogramm • BAAR • Tants • Sissepääs **TASUTA**

LILLEPOOD

Lõike- ja potillid, pärijad, kimbud, seaded

E, K, N, R 10.00- 18.00
L 10.00- 13.00
T, P SULETUD

Nissis, Metsa 2
(Meie Pood)

Tartu mets

ostab
metsakinnistuid

Teeme teile parima pakkumise!

tel 5557 7007
www.tartumets.ee

Riisipere Kultuurimajas
28. detsembril 2013 a
kella 20.00-02.00

õhtu sõpradega

Tantsuks mängib **ANSAMBEL SINGAPUR**

ÜLLATUSESINEJAD!

Teenindab Roosta Puhkeküla

Piletid 5 € ja 3 € eelmüügist kuni 22.detsembrini 2013

**Saidafarmi juustumeistrid
tervitavad,
soovivad maitsemõnuseid
aastavahetuseks!**

Lugupidamisega ja
kenade adventisoovidega,
Juhan Särgeva
Saidafarm

MADILA MAHE FARM

Kasutamata **PÖLLUMAADE** soodne **RENT** ja nõuetekohane **HOOLDUS**
www.mahefarm.ee Tel 5073923

**KAUNEID
JÕULE!**

VALLAVOLIKOGU
VALLAVALITSUS

PROTTEN

NAISTERÕIVAD

ESINDUSKAUPLUS KEILAS
PALDISKI MNT 19
Tel: 6747575

SINASÕBRAKS KODUVALLAGA
Koostaja: MTÜ Ellamaa Loodusselts

Kas soovite oma pere üllatada jõuluajal meie oma valla lauamänguga?
Ainulaadse mängu hind 15.- eurot
Soovi korral võtke ühendust e-maili teel :
Marje.Suharov@gmail.com
või telefoni teel **5019255**

Tellimus täidetakse nädalaga

LEADER

Turba Kultuurimaja soovib kõigile
**KAUNIST JÕULUAEGA ja
HEAD UUT AASTAT!**

Hea metsaomanik!

OSTAME:
kasvatat metsa, metsamaad,
palki ja paberipuitu,
küttepuitu ja võsa-raiejäätmeid

tel 523 7944
tee.lehtme@metsagroup.com
Metsäliitto Eesti AS on nüüd
Metsä Forest Eesti AS.

Metsä

